DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2020/2180

z 18. decembra 2020,

ktorým sa predlžuje referenčné obdobie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1429, ktorým sa stanovujú opatrenia pre udržateľný trh železničnej dopravy vzhľadom na výskyt ochorenia COVID-19

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1429 ([1]) zo 7. októbra 2020, ktorým sa stanovujú opatrenia pre udržateľný trh železničnej dopravy vzhľadom na výskyt ochorenia COVID-19, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

keďže:

(1) V dôsledku pandémie COVID-19 nastal prudký pokles železničnej dopravy z dôvodu výrazného poklesu dopytu a priamych opatrení prijatých členskými štátmi na zamedzenie šírenia tejto pandémie.

(2) Tieto okolnosti sú mimo kontroly železničných podnikov, ktoré stále čelia značným problémom s likviditou, veľkým stratám a v niektorých prípadoch aj riziku platobnej neschopnosti.

(3) S cieľom zabrániť negatívnym hospodárskym účinkom pandémie COVID-19 a podporiť železničné podniky sa v nariadení (EÚ) 2020/1429 členským štátom umožňuje povoliť manažérom infraštruktúry znížiť poplatky za prístup k železničnej infraštruktúre, vzdať sa ich alebo ich odložiť. Táto možnosť bola poskytnutá od 1. marca 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „referenčné obdobie“).

(4) Obmedzenia mobility zavedené počas pandémie mali významný vplyv na využívanie služieb železničnej osobnej dopravy. V dôsledku pandémie sa takisto spomalila alebo dokonca ukončila výroba v mnohých odvetviach, čím sa znížilo množstvo tovaru prepravovaného železničnou nákladnou dopravou. Na základe údajov, ktoré poskytli manažéri železničnej infraštruktúry v EÚ27, pandémia výraznejšie zasiahla segment osobnej dopravy, a najmä segment komerčnej osobnej dopravy, ktorý bol nútený výrazne znížiť svoju ponuku vo všetkých členských štátoch. Od marca do septembra 2020 sa služby osobnej dopravy vyjadrené vo vlakových kilometroch znížili v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka o 16,9 %, služby nákladnej dopravy o 11,1 %. Od marca do septembra 2020 sa služby osobnej dopravy, na ktoré sa vzťahuje záväzok vyplývajúci zo služieb vo verejnom záujme, vyjadrené vo vlakových kilometroch znížili v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka o 12,2 %, služby komerčnej osobnej dopravy o 37,3 %. Objem osobnej dopravy v osobokilometroch klesol v druhom štvrťroku 2020 o 71,2 % v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2019, objem nákladnej dopravy v tonokilometroch klesol o 15,9 %. Tento trend môže mať obrovský vplyv na hospodársku súťaž na trhoch železničnej osobnej dopravy, na realizáciu skutočne jednotného európskeho železničného priestoru a v konečnom dôsledku na posun smerom k udržateľnejšiemu odvetviu dopravy, v ktorom by sa po železnici prepravovalo viac ľudí a tovaru.

(5) Z údajov Svetovej zdravotníckej organizácie vyplýva, že počet každodenne zaznamenaných prípadov v Európe sa opäť zvýšil, pričom v októbri 2020 bol značný počet dní, keď bolo zaznamenaných viac ako 300 000 nových prípadov.

(6) V novembri 2020 Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) odhadovalo, že „*v rámci Európskej únie/Európskeho hospodárskeho priestoru (EÚ/EHP) a Spojeného kráľovstva (UK) došlo k ďalšiemu výraznému nárastu infekcií COVID-19 a súčasná situácia predstavuje veľké ohrozenie verejného zdravia*“ a že „*súčasná epidemiologická situácia je vo väčšine krajín vážnym problémom, keďže predstavuje rastúce riziko prenosu, čo si vyžaduje okamžité a cielené opatrenia v oblasti verejného zdravia*“.

([1]) Ú. v. EÚ L 333, 12.10.2020, s. 1.

(7) V nadväznosti na tento vývoj členské štáty od októbra prijímali čoraz prísnejšie obmedzenia mobility. Preto v krátkodobom horizonte neexistujú žiadne vyhliadky na rýchle oživenie železničnej dopravy.

(8) Zdá sa teda, že znížená úroveň železničnej dopravy v porovnaní s úrovňou v zodpovedajúcom období v predchádzajúcich rokoch, ku ktorej sa stanovujú referenčné hodnoty na základe roku 2019 v súlade s článkom 5 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) 2020/1429, pretrváva a že táto situácia je výsledkom vplyvu pandémie COVID-19.

(9) Prognózy naznačujú veľmi postupné oživenie hospodárstva v nasledujúcich dvoch rokoch, keďže ukazovateľ dôvery spotrebiteľov a indikátor ekonomického sentimentu vykazujú záporné hodnoty. Okrem toho vzhľadom na dostupné údaje za predchádzajúce obdobia je pravdepodobné, že akékoľvek zlepšenie v oblasti verejného zdravia, napríklad v dôsledku dostupnosti očkovacej látky, za predpokladu, že by k takémuto zlepšeniu došlo v prvej polovici roka 2021, bude mať citeľne pozitívny vplyv na železničnú dopravu so značným oneskorením. Takéto pozitívne účinky sa pravdepodobne prejavia najskôr od druhého polroka 2021.

(10) Zdá sa, že dovtedy bude pravdepodobne pretrvávať znížená úroveň železničnej dopravy v porovnaní s úrovňou v zodpovedajúcom období v predchádzajúcich rokoch a že táto situácia je výsledkom vplyvu pandémie COVID-19.

(11) Preto treba predĺžiť referenčné obdobie stanovené v článku 1 nariadenia do konca júna 2021.

(12) Predpokladá sa, že toto delegované nariadenie nadobudne účinnosť až po uplynutí referenčného obdobia, s ktorým sa v súčasnosti počíta v článku 1 nariadenia (EÚ) 2020/1429. S cieľom predísť právnej neistote by sa toto nariadenie malo prijať v rámci postupu pre naliehavé prípady podrobne opísaného v článku 7 nariadenia a malo by nadobudnúť účinnosť čo najskôr, a to dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Článok 1 nariadenia (EÚ) 2020/1429 sa nahrádza takto:

„*Článok 1*

Týmto nariadením sa stanovujú dočasné pravidlá vyberania poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry podľa kapitoly IV smernice 2012/34/EÚ. Uplatňuje sa na používanie železničnej infraštruktúry na vnútroštátnu a medzinárodnú železničnú dopravu, na ktorú sa vzťahuje uvedená smernica, počas obdobia od 1. marca 2020 do 30. júna 2021 (ďalej len „referenčné obdobie“).“

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 18. decembra 2020

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN